

Sanctuarium

Paoletti, Agostino

Coloniae Agrippinae, 1677

In Festo S. Patriarchæ Dominici. Verum quoddam fidei prodigium fuit, quia omnes suas actiones miraculosas, magnæ fidei virtute, quàm vivens & moriens habuit, operatus fuit.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55680](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55680)

SERMO VIGESIMUS SECUNDUS
IN FESTO
S. DOMINICI CONFESSORIS.

Et Patriarchæ Ord. Prædicatorum.

*Sancti per fidem vicerunt Regna, operati sunt Iustitiam, adepti sunt
repromissiones. Ad Hebr. cap. 11.*

Quod ii qui densis tenebris sunt involuti, lucis diuque claritatem videre aut advertere non possint nulli mirum videri debet, cum enim obsecritas objecta obtenebret, potentiam visivam pariter impedit, quo minus circa illa activitatis suæ exercere functiones possit: at vero quod ipsummet lumen obtutus spectantium obscurare possit, ac objectorum species in pupillarum speculis sese reflectere aut insinuare possint, id culleber merito a veritate & verisimilitudine valde alienum videbitur, cum oculi sine lumine, sint sicut vetæ inter tenebras talpæ ab amica autem luce umbrarum fugatrice, ad perfectam eorum omnium quæ colore vestiuntur visionem disponantur & habilitentur. Veruntamen ipsa nos quotidiana experientia docet quod a luminis, quod in splendidissimo solis Planeta residet, excessibus, nisi quis oculis Aquilinis sit præditus, visus non sicut adeo obtundatur, ut ad videandum totaliter reddatur inhabilis ad eum fere modum, quo Israëlitæ. Non poterant intendere in faciem Moysi propter gloriam vultus eius, vel uti Saulo accidit, quando Circumfulsit eum lux de celo apertisque oculis nihil videbat. Ac proinde qua ratione ego hodie oculis mentis meæ magnum Patriarcham Dominicum contemplari poterò, qui inter gloriæ suæ radios luminosum resplendet? aut quo modo ebumbrare me poterò, ne visus hallucinetur, neque intellectus a sanctitatis suæ splendoribus confusus remaneat? Haud dubie hinc captum est plurimum celeberrimorum oratorum sapiens consilium, quo, cum oculorum suorum obtutus directe in eum figere non possint, eundem sibi sub variarum metaphorarum umbris ob oculos statuunt, & heticæ coloribus

Paolotti Sanctiorale.

eum adambando, & floridæ cujusdam eloquentiæ ornamentis eum variis modis in tela ætatis, & hominum mentibus delineando, nimirum sub specie odoriferi Liliis, & sanctæ cujusdam pudicitæ fortunati germinis, quod non jam in hortis Hesperidum, aut Rosetis Floræ, sed in felicissima regione Hispaniæ, intra nobilem familiæ Gufmannicæ districtum narum effloruit. Etenim vere lilium quoddam est, quod in frondibus seu foliis castarum cogitationum suarum filis contextis virginittatis vexillum nive candidius explicavit, intra vero sinum suum velut in æratio argenteo autem reclusit Evangelicæ Charitatis. Aut sub specie elegantissimæ Iridis, quæ post horridum culpæ tempus facta annuntiatrix cælestis serenitatis, & pacis inter Deum & hominem stabilitæ trophæa explicans, & in illarum triumphalis erecta, solemnizare videtur gloriosos à Dominico adversum tres capitalis inimicos, Mundum, Dæmonem, & carnem reportatas victorias. Vel sub prodigiosa cujusdam Phœnicis specie quæ ex Christianarum virtutum aromaticis lignis & continuis mortificationibus, rogum sibi rigidæ cujusdam Penitentia efformavit, suoque in peccatore Charitatis flammam accendit, relictisque sæcularibus vestibus, Habitus religiosi plumis, puritatem Spiritus & carnis mortificationem representantibus revestiens, Deo renascitur, ut immortalis factus vivat in templo æternitatis. Alii eum sub specie virentis Lauri expresseunt; sicut enim Tiberius Lauro utebatur, eandem capiti suo imponendo, ut se à fulmine tueti posset: ita quoque Dominicus umbra protectionis suæ, & orationum suarum efficacia omnipotentis dexterarum, Iustitia vindicatrice per tres formidabiles sagittas, pestem, famem, & bellum exercenda ar-

*Ioan. Car-
thag. l. 1. de
Chri. Resurr.
l. 14.
hom. 10.
Et Vinc.
Bellu. in
spec. hist.
l. 7. c. 3.*

matana

matam, continuit, quæ alias extremam mundo ruinam minabatur, utpote qui effraenis in carnis dissolutionibus luxuriabatur. Alii eundem conati sunt repræsentare sub signo stellæ cuiusdam flammivomæ, quæ ab aua Spiritus Sancti fugatis tenebrosis originalis maculæ caliginibus, in sereno frontis suæ cælo apparuit, sicutumque iucundum gratiæ diluculum portando demonstravit, Dominicum è numero illarum stellarum futurum, quæ juxta Danielis Prophetiam splendide scintillabunt: *In perpetuas æternitates*. Multi illum exhibere tentarunt sub mystico cæli symbolo, siquidem continuum quasi gyrum fecit per Hispaniam, Franciam, Germaniam, Pologiam, Italiam, Mauritaniam, Thraciam, ab Oriente ad occasum, ut Evangelicæ veritatis lumen deferret ad illos, qui in ignorantia tenebris & in umbra mortis sedebant. Dominicus etenim Cælum fuit, quod loco viæ lacteæ in se habuit incontaminatam Virginitatem. Cælum fuit, in quo loco solis refulget splendidissimus Sol Ecclesiæ Magnus & Angelicus Doctor Aquinas: velut Pulchra Luna splenderet Catharina Senensis, velut stellæ tot sancti emicant, qui Cælo Empyreo gloriose resplendent. In hoc Cælo Zodiaci zonam constitunt tres summi Pontifices, innumerabiles Purpurati Patres, magna Ecclesiæ ornamenta, infiniti item Prælati, Episcopi, Archiepiscopi & Patriarchæ, qui Christi gregem vigilantissimè custodiunt. Me quod attinet, ac inter tot gloriæ sancti hujus Patriarchæ splendores visus meus totaliter obtundatur & hebetetur, statui cæco quodammodo velut in nocte, intra Fidei suæ vela procedere, quia *Fides est de non visis*. Et quidem in hac præscripti mihi temporis modicitate sanctum hunc Patriarcham in mentibus eorum qui me auscultant, veluti quoddam Fidei Evangelicæ prodigium exprimeret, ostendamque verificari de illo id quod scribit Apostolus: *Sancti per fidem vicerunt regna, operati sunt Iustitiam, &c.* Anno 1170. dum Ecclesiam gubernaret summus Pontifex Christi in terris Vicarius Alexander Tertius, Imperii sceptrum autem sustineret Fridericus Primus, vivebant in Callaroga, territorio Hispaniæ, Diocesis Ozomenis, duo conjuges valde illustres, nec minus Deum timentes, quam nobiles è Gufmannorum familia, Felix & Joanna. Visum autem est cælo ambos hosce conjuges felicitare, prolem eis concedendo, filium scilicet quendam, qui splendor Ecclesiæ, mundi gloria, & Athleta futurus esset sanctitatis famosissimus. Appropinquante autem partus tempore, digna-

tus est ei Deus in visione quadam aperire, quod utero suo Canem quendam gerat, luminis & ardentem faciem quendam ore suo ferentem, cuius splendores in omnes se mundi partes diffunderent: *Hujus mater gravida sibi vixit in quædam te continere in alvo Cæculum ore præferentem faciem, quia editus in Lucernam, orbem terrarum intenderet. Quod ei Prognosticum quoddam fuit, quod ei prædicebatur futurum ut in lucem hujus quendam ederet, qui doctrinæ suæ luce ignovitate hæresecon, culpatumque tenebris lugeret. Certum equidem est infinitæ Sapientiæ Deum defuisse alia media, quibus idipsum devotæ Genetrici demonstrare potuisset. Cur igitur ipsam potius sub Canis & facis accensæ metaphora præsentare voluit? Nunquid ipsum congruentius candidus Hamini infinuasset, utpote quæ maximus & ardentissimus futurus erat amor Virginitatis, Haminius enim moti morali, quam pelliculæ suæ candorem sordibus aliquibus deturpare? Aptiusque loco ardentis faciliolum quoddam ore suo detulisset, utpote vineæ puritatis nobile trophæum: Certum quidem est, quod Divina mysteria à nobis penetranterequeant, dicente Davide, *Ludicia Dei abyssus multas*: Veruntamen si veræ visionis hujus expolitio ni investigandæ me vellem ingretere, dicerem utique, Capem fidei, sive fidelitatis symbolum esse. Ac proinde quando olim se fidei servatæ redde-re volebant, eum de quo quæstio erat, cogebant per canem jurare, si Piero Valentino credimus, dicenti: *In Phadone per canem jurat, cum patet fidem & obsequium eum præstandum us, qui terrarum habenas in Civitatibus moderantur. Canis autem hic accensam & flammivomam faciem portabat, quia ignis elementum, inter omnia alia est maxime activum & operum expressivum. Volebat igitur Cælum Matrem Patriarchæ ceteriorem reddere, quod filius quem enixa erat, Prodigium quoddam fidei futurus esset, candorem ad Majorem Dei Gloriam, Proximique salutem, operum argumento semper exercitando. Adendum insuper, accensam quoque faciem fidem nobis Domini repræsentare? Ac proinde Candela quæ in sacra Purificationis B. V. Mariæ cælesti remota accensæ portantur, fidem in populis splendescentem significant: *Lumen significat fidem populorum*. Similiter in supellectilibus septimanæ sanctæ, quando Passionis & mortis Jesu Christi memoria celebratur, candelæ extinguuntur, eo quod fides in Apostolis delecta, ad signa tantum accensa remaneat, ad signa**

Dan. 11.
v. 3.

XV

6. c. 7. ficandum, quod in sola Maria Virgine fides conservata fuerit: *Fidem significat, qua in sola virgine remansit, per quam postea omnes fideles edocti & illuminati sunt:* scribit Durandus. Deus igitur duobus nobis & devotis Gulmannis Felici & Joannae revelare voluit, Charissimum viscerum suorum pignus, Dominicum, Fidem quamdam habiturum non ordinariam, quae non solum ad propriam salutem sufficiat, sed duplicatam, quia nimirum prodigiosus futurus esset Haereticis & Catholicis, Hominibus & Deo, Mundo & Caelo Empyreo.

2. Porro servi Dei, virtute fidei magna operati sunt prodigia: *Sancti per fidem vicerunt regna,* inquit Apostolus, subdit Sanctus Anselmus: *Quia Deo credebant, & in Deo confidebant.* Verum enim vero si nobis ab effectibus arguendum esset, inveniretur utique neminem adeo in fide prodigiosum fuisse, prout fuit Sanctus Dominicus. Hugo Cardinalis de iis Dei servis intelligit, qui ambitionis affectus vicerunt, recusando dignitates & Praelaturas: *Vicerunt regna, id est, Praelatorum presumptuosam ambitionem contra Superbos, qui appetunt regnare & dominari.* Certe quod si hi effectus ad fidei partes pertineant, ut S. Paulus existimat, Dominicus multas Ecclesiasticas dignitates, ei à summis Pontificibus sponte oblatas, & in specie tres egregios Episcopatus recusavit: *Varia à multis summis Pontificibus offerebantur dignitates, & inter alias tres Episcopatus oblati sunt, quos tamen constantissimè recusavit.* Charitas enim quae fidei germana soror est, ei persuadebat, bono proximi, non vero propriis dignitatibus acquirendis sibi intendendum esse. *Non quare qua sunt.* At vero Angelicus Doctor S. Thomas Apostoli mentem exponens dicit: *vicerunt regna, id est, Reges, vel etiam Regna eorum.* Videturque haec Doctrina Angelica valde conformis esse quibusdam in scriptura recentis eventibus. Voluit enim Deus, ut Moyses & populus Israëliticus omnes Provincias & Regna, quae calcarentur à pede ipsorum, sibi compararent, quotquot scilicet continerentur in spatio à deserto Libani, & à magno fluvio Euphrate, usque ad mare occidentale, ibique Jurisdictionis ipsorum termini clauderentur, quosque pedem suum ulterius progrediendo ponere possent? si quis autem huic ipsorum possessioni sese praesumeret opponere, eum per ipsos debellandum & superandum esse. *Omnis locus quem calcaveris per vestes, vester erit. A deserto & à Libano, & à flumine*

magno Euphrate usque ad mare occidentale erunt termini vestri. Verum dicar quoddam motivum Deo unquam persuadere potuit, ut Moysi concederet, quod tot regionum, Provinciarum atque Regnorum Dominia invadere & obtinere posset? Quoddam apud Deum habebat meritum, quo Deum ad hoc disponere potuit, ut ei Dominium concederet adeo vastum & amplum? S. Bernardus totum fidei, qua Moyses pollebat, adscribit dicens: *Magna siquidem fides serm. 32. magna meretur, & quatenus in bonis Domini fiducia pedem porrexeris, eatenus possidebis.* Enimvero si quis merita Moysi cum Dominici meritis, & fiduciam unius cum alterius fide comparaverit, idem id esse comperiet, ac si umbram cum luce, terram cum gemmis, plumbum cum auto aequiparare vellet. Ac proinde Dominicus Fidei armis dimicando (affirmante S. Gregorio, quod *Deus militibus suis ante omnia fidei fortitudinem praebeat omnium Provinciarum atque Regnorum, quae pede suo calcabat, factus Fides.* est possessor pacificus. Appellit in Thracia, camque per fidem Deo obedientem reddidit. Pervenit in Mauritiam, camque Evangelio promptam submittit? Discurrit in Poloniam, camque caelo obsequiosam efficit: vela pandit in Franciam, camque Crucifixo devotam valide confirmat. Abit in Germaniam, ibidemque Catholicos ad Christianae Religionis fervorem protinus excitat. In Italia pedem figit, & pulcherrimum hunc terrae Paradisum Doctrinae suae vomere utilissime excolit, eumque in ver quoddam perpetuae virtutis transformat. Et sicut Rex ille quoddam filiis suis dominium ipsorum extendendum esse insinuat, quocumque in acie gladii peringere possent: ita Dominicus pede suo semper progressus est ultra, & Evangelicae fidei gladio eoque regnum Dei propagavit, ut ex supradictis Regnis alia noviter ad fidem attraxerit, alia vero ad majorem Fidei fervorem & Dei amorem excitavit, ac demum supra pertinacissimorum cordium fortalitia, postquam ea in Christi nomine in suam possessionem accepit, gloriosa Crucis vexilla erexit, ut ea in perpetuum Crucifixo subigeret Dominium. Adeo ut jure potiori de Dominico replicari possit, quod Bernardus dixit de Moyses: *Magna fides Dominici magna meruit obtinere, & quatenus in bonis Domini fiducia pedem porrexeris, eatenus possedit.* O Dominice verum fidei prodigium, quippe qui per fidem regna viceris!

3 Gedeon per unicum duntaxat fidei actum quem in Deum habuit, iudicatus fuit dignus, qui vinceret Madianitas, terraque Madian absolutus fieret Dominus, quod tunc accidit, quando Angelus eum de futura victoria certificavit, dicendo ei, ut Theodoretus observavit: *Proficiscere in robore fidei hujus & vinces.* Porro Dominicus zelo honoris Divini & salutis Animarum motus: scutoque doctrinae sacrae & fidei armis communitus & armatus cum haereticis Albigenibus dimicavit, qui in Alba, Carassona, Tholosana, aliisque in locis erant, atque ab iisdem gloriosam reportans victoriam, Daemonis possessiones sustulit, Civitates illas recuperavit, obediens reddens Sedi Apostolicae & Religioni Christianae. *Professus est Dominicus in robore fidei & virtutis.* Et si victoria in superatione inimicorum consistunt, *Hic profecto gloriosus Dominicus ita in opere & sermone se mirabiliter & gloriosissime gessit, ut Domino cooperante centum haereticorum milia convertisse legatur.* O Dominice gloriosissime, de te Apostolus praevit, quod in fide quadam mediocritatis imo & excellentiae terminos excedente operaturus esses actiones heroicis & invictas, easque celebrando dixit, quod praecipuus de eorum numero futurus esses, qui *per fidem vicerunt regna*

4. Verum enim verò quis est qui nesciat, Fidem sine aliis virtutibus esse veluti hortum sine floribus, arborem sine fructibus, aut spicam sine granis, ac proinde S. Paulus ulterius prosequitur, & dicit quod servi Dei unà cum fide opera iustitiae fecerint. *Operati sunt iustitiam.* Variæ sunt intelligentiae quas Sancti Patres circa istud punctum adducunt. S. Thomas de Aquino dicit: *Aliquando iustitia est virtus generalis, quando scilicet obedi Legi divinae, de qua loquebatur Propheta regius, cum ait: Iustus Dominus & iustitiam dilexit.* Nonnunquam etiam est virtus specialis, & ista consistit in commutationibus humanis, quando scilicet reddit quicvis unicuique quod suum est. *Vtramque iustitiam habuerunt Sancti.* Et Cajetanus: *Fides operatur iustitiam, quæ nulli facit injuriam, sed sui suum unicuique reddit.* Scio quidem quod S. Gregorius nos doceat, quod nullus facere possit opera iustitiae: *Quia omnis humana iustitia iniustitia esse convincitur, si iustitiae iudicetur: si enim remota pietate discutimur, opus nostrum poenâ dignum est, quod remunerari pramius praestolamur.* Verum noster Sanctus, verus servus Dei fuit & per magnam fidem suam operatus est iustitiam. Dicite, obsecro, nun-

quid foret manifestus actus iniustitiae, si quis beneficeret malis, bonos vero damnis afficeret? Haud dubitè. Igitur iustitiae actus, & res iusta erit si quis benevolè trahat bonos, & malos vero mordeat & castiget. Hæc eant inter alia Sancti Patriarchæ nostri opera. Etenim scite percipetem, cui in sacro fonte Baptismali Sancti Patri hoc nomen Dominicus inpositum foret? Existimo id factum esse quia hoc nomen nihil aliud vult dicere, quàm *Dominus Canis.* Et S. Hieronymus de ovili Christi? Canis Domini est, ille Dominum nimirum quem (ut supra diximus) mater eius se paritutam esse somnavit. Pro cuius intelligentia advertendum est, quod Romani Canes suos canum pellibus vestire solebant, ut ratione Canum qualitates æmularentur, quod domesticis domus nobilis ablanduntur, ceteros vero seu peregrinos allatant & mordeant, ita enim æquitas postulat, quam Romani à Divis suis circa se exerceri desiderabant. Ea est canum natura, ut erga familiares & notos sit mansuetus, sed adversus verò alios & ignotos ferocissimus, qui ad similes ac videlicet, agrè ferre indicat. Similiter in quodam Minervæ templo in Daulia Graeci canes enutriebant; ut ipsi duntaxat ablandirentur, genti verò barbaræ dentes et liberent. *Canes autem alabant, qui Graecis tantum adventantibus se mores, mansuetos, & ludibundos offerunt, in barbaros verò feri, atroces, ac indignabundi temperaverunt.* Dominicus Domini canis fuit, sed humilis, Dei namque amicus, id est, pauperibus benevolus erat & ablandiebatur, siquidem ex caritate erga illos, proprios libros vendebat, & comparatâ inde pecuniâ pauperibus beneficiabat: *Libros suos vendidit, & eorum pretium pauperibus distribuit.* Sic quoque pro quodam mancipio vel captivo ab haereticorum manibus redimendo semetipsum vanum exposuit: Ac verò adversus extraneos, haereticos nimirum & ab Ecclesia Catholica Apostatas in praedicationibus suis clamabat, latrabat, & mordebat. Sicut praedicatione atque exemplo haereticum quantum potuit extirpavit. Quia igitur, ut diximus iustitiae opus est, *Dare unicuique quod suum est, id est Christi meadici charitatis actus debebantur, Haereticis autem severitas debebatur & reprehensio.*

Cum flumen quoddam trajecisset, nec moneta haberet, unde navæ navium suum solveret, ad orationem confugit, & protinus moneta solutione faciendâ sufficiens in terra mira-

D. Theod. 9. 12. in l'ud.

D. Antonin in vit. S. Cathar. Senensis. 2.

D. Thom. ibid.

Psal. 10.

Cajet. ibid.

D. Greg. lib. 9. mor. 6. 11. & lib. 17. c. 10.

Handwritten notes in the left margin, including "XVI" and other illegible characters.

culose apparuit : In terram respiciens denarium
nudi divino illic jacentem vidit . quem protinus a
nauta tolli iussit . Verum o Domine , an ignoras
quod non sint facienda miracula sine necessitate
Casus hic adeo levis momenti , maxime qui de-
narios spectat , non te cogit ad parandum mira-
culum , imo verò quia S. Pater sciebat opus iusti-
tiae esse operarium suà mercede non defraudare .
Fiat igitur miraculum (ita apud se statuebat S.
Dominicus) ut nullum committatur injustitiarum
delictum . Id quod mihi evidentis argumenti lo-
co servit , unde probem sanctum Patrem tan-
quam fidei prodigium , aded in ea singulariter
fuisse , ut per fidem operatus sit iustitias .

5. Huic doctrinæ S. Pauli Hugo Cardinalis
adjungit : Operatus sunt iustitiam . Sed quâ ratione ?
Carne propriam iustificando , & patiando per ip-
sui macerationem contra voluptuosos . Porro Do-
minicus fidem habuit aded magnam , ut in exer-
cendis ejus actibus verè fuerit prodigiosus . Cer-
tissimum enim est quod Peccatum sit offensiva sa-
ctæ Dei , offendit autem contra Deum factæ , sunt
actus contra iustitiam , per illas nam que benefa-
ctori nostro ingrati & molesti sumus illi cui ex
obligatione reverentiam debemus & veneratio-
nem . E contra verò actus iustitiarum compensativæ
est dimina illata vel in hac , vel in altera vita refra-
cite vel compensare per effectus pœnalitatis ,
quia ut Sacri Theologi docent : Satisfactio est
compensatio , seu reditio voluntaria debiti honoris
sui obsequii pro injuria alteri illata . Unde neces-
sum fuit , ut Verbum incarnatum pro hominibus
peccato per proprium sanguinem sacrosaceret :
Dedit semetipsum pro nobis ut nos redimeret ab om-
ni iniquitate . Deo pro illata injuria recompen-
satis : unde dicit S. Paulus : in sanguinis effu-
sione non sit remissio . Fuit que hæc satisfactio con-
formis debito iustitiarum compensativæ & pœnitenti-
æ . In hac autem iustitia punctualissimè obser-
vanda S. Dominicus fuit exactissimus . Quâvis
enim nocte innocua membra sua catenâ ferreâ
ter flagellabat , donec pavimentum loci in quo
degebat ob ejus austeritatem quasi rubescens
purpuraretur sanguine . Semel quidem ad satisfac-
ciendum Deo pro peccatis propriis , quæ se com-
mississe existimat , tamen quorundam opinio sit ,
quod Nunquam in tota vita mortaliter peccave-
rit . Secundâ autem vice pro vicariatum peccato-
rum dissolutionibus . Tertiâ denique vice pro
eorum reatuum satisfactione , quibus animæ
Purgatorii Divinæ obstringuntur iustitiarum . Vique
ad minimum quadrantes . Tres singulis noctibus

recipiebat manu propriâ de quadam catena ferrea
disciplinas : unam videlicet pro se alteram pro pec-
catoribus qui conservantur in mundo ? tertiam
pro his qui in purgatorio cruciantur . Igitur Ex
bonis propriis , id est , cum moneta proprii sangui-
nis pro debitis propriis , quæ se contraxisse existi-
mabat , satisfecit . & pro peccatis alienis . Unde col-
ligitur , quod non solum operatus est iustitiam ,
sed ultra iustitiam , siquidem proprium sangui-
nem & pœnalitatis actus adhibuit ad satisfaci-
endum etiam pro defectibus alienis . Hacque ratio-
ne simul cum iustitia suam manifesta vit miseri-
cordiam , alienis compatiendo misertis , ut verifi-
cetur quod fides cum impulerit ad exercendos
actus iustitiarum & pietatis , ac proinde operatus est
iustitiam ? vel ut alii exponunt , id est , misericor-
diam & humanitatem .

6. Quotquot iustitiarum rectitudinem ob oculos
sibi propolitam habent , earum promissionum
quas Deus præstitit , executionem suo tempore
infallibiliter consequuntur , de quo Elisabeth à
Maria certior facta fuit , quando Beata Virgo eam
visitans dixit : Suscepit Israel puerum suum recor-
datus misericordie sue . Sicut locutus est ad Patres
nostros Abraham & semini eius . Quod S. Basilus
exponens ait : Hoc enim implerit , quod Abrahæ
promisit dicens : Quotiam benedicentur in semine
tuo omnes cognationes terræ . Et S. Paulus expressè
idipsum confirmat dicens : Per fidem adepti sunt
re-promissionem . Deus Moysen & populum suum
consolaturus , se eum à tot angustiis & miseriis
quibus in Ægypto tantum non opprimebatur ,
liberare velle promisit : Vidi afflictionem populi mei
in Ægypto & clamorem ejus audivi , propter duri-
tiam eorum qui præsumunt operibus . Et educam de ter-
ra illa in terram bonam & spatiosam , in terram
qua fluit lacte & melle . Duo illi promittit scilicet
liberare eum ex Ægypto , & introducere in ter-
ram , qua fluit lacte & melle . Et primum quidem
consecuti sunt : Egressus est omnis exercitus Do-
mini de terra Ægypti . Secundum autem , quod
à populo tantopere desiderabatur , expressè
negavit prohibendo Moysi & Aaton , ne eum
ullo modo in delitiosam terræ hujus fertilitate
introducerent : Non introduceatis hos populos
in terram quam dabo eis , vel quam promisi da-
re eis . Circa quod causam investigare cuperem ,
cur Deus promissis suis non steterit , cum San-
ctus Thomas nos doceat , quod Promissio Dei
efficax est , quia non desicit Deus in promissis . Ve-
rum tamen dicendum quod iuste credebantur , ut

Porag. in
vita S.
Dominic.

Corn. à
Lap. ibid.

Luc. 1.

D. Basil.

in Car.

D. Thom.

in cap. 1.

Luc.

ad Heb. 11.

Exod. 3.

v. 8.

Num. 10.

v. 10.

D. Th. in

Epist. ad

Heb. c. 11.

Ve-
le. 7.

Deus Terræ promissionis ingressum illis nequam indulgeret, siquidem tam Moyses, quam populus in fide titubauerunt. Neque enim persuadere sibi Moyses poterat, quod solo verbo è filice aquam elicere posset, prouti Deus promiserat, dicens: *Loquimini & illa dabit aquam?* ac proinde bis eam virgâ percussit: *Percussit virgâ bis filicem.* Unde Chrylottomus: *Cum dubitatione quadam sermonibus suis admixta rupem percussit: Populus item adeo incredulus erat, ut potius quidvis aliud credidisset, quam quod fidem adhiberet Deo promittenti è petra vivam aquam scaturiginem?* ac proinde Moyses acriter eum reprehendit, dicens: *Audite rebelles ac increduli &c.* Ob hos incredulitatis vel infidelitatis actus Deus adeo indignatus fuit, ut iis protinus terræ promissionis ingressum penitus interdiceret:

*Quia non credidistis mihi, non introducetur hos populos in terram, quam dabo eis. Displecet Deo fides infirma, & languida, propter quam non concessit Moysi ingressum in terram promissionis, nempe quia infirmâ fide aquam eduxit de petra. Ex promissionibus igitur à Deo datis, & à Sancto Dominico impetratis facile cognosci potest fidem Sancti Patris fidei Moysi & populi sui prorsus fuisse contrariam. Porro quando mater S. Patris Joanna, una cum filiololo Dominico Calarogo Missæ summa cum reverentia genuflexa intererat? Sacerdos, cujus labia Spiritus Sanctus aperiebat, & movebat linguam, ad populum conversus, loco Dominus vobiscum Divino instinctu motus dixit: *Ecce mundi reparator, quasi divinitus dicere voluisset? Huic infantulo, cui nomen est Dominicus, Deus promittit mundi reparatorem eum esse venturum. Nunc igitur, ô Auditores, videamus. An adeptus sit repromissionem? Etenim præter mundum hunc terrenum & materialem, duos alios mundos invenio. Unus est homo, qui dicitur Microcosmos, id est, mundus parvus, de quo loquens Joannes Evangelista dixit: *Ex mundus enim non cognovis.* Quoad hunc mundum Sanctus Dominicus promissionem obtinuit, quod illius esset reparator futurus, quando DEUS decreverat hunc mundum funditus exterminare, idque non per diluvia, ut olim, sed per tres fatalis pestis, famis & belli, ob tria gravissima peccata, superbiæ nimirum, avaritiæ & luxuriæ, quæ inter homines invaluerant: at verò Dominicus orationibus suis obtinuerat repromissionem, ut esset mundi hujus reparator, & una cum Beatissima Virgine eundem defende-**

bat, itam Dei in pietatem commutans: *Videtur propterea Dominicus aliquando Christum tratum, & tres lanceas in manibus habentem, quibus unum unum mundum profectum, propter tria peccata, quæ in eo potissimum grassabantur, videlicet superbiæ, avaritiæ, & luxuriæ, voluit, cum autem. Virgo Sanctissimo filio suo gloriosum Dominicum obtulisset, cessavit Christi indignari.*

7. Secundus mundus mysticus est & spiritus, scilicet Ecclesia. Hæc autem & speciem quæ Romæ præcipua est, & Lateranensem appellatur Innocentio III. coelitus in visione monstrata fuit, quasi præsentanciam tuam minuit, adeo etiam ut nullum ejus reparandæ superesse videretur remedium, id quod cordi Summi Pontificis magnam creavit molestiam, vetum etiam proprio videt comparentem. Sanctum Dominicum, qui tuinis dorsum suum opponens lapsum protinus cohibuit & reparavit murorum. *Patris nostri quædam vidit in somnis Lateranensem Ecclesiam ruinam minantem, & Dominicum humeris suppositis casuram illam fabricam sustentantem. Optime igitur in sacro altari vaticinatus est Sacerdos ille & Dei minister, dum ait: *Ecce mundus (id est, Ecclesiasticus) reparator. Et adeptus est repromissionem.* Mundus Ecclesiasticus ex duodecim lapidibus seu petris Apostolicis ædificatus fuit, quorum tres minitabantur ruinam: nam Petrus negavit, Thomas infidelis extitit & Judas traditor fuit: *Ecce Dominicus mundi reparator?* Siquidem loco Petri negantis, Petrum Martyrem substituit, qui Symbolum Apostolorum Credo proprio sanguine in terram scribens, confessus Deum, se declaravit fidelem. In vicem Thomæ qui infidelis erat, Thomam Doctorem Angelicum substituit, qui per insignem Theologiam suam fidem corroboravit & stabilivit. Loco Judæ qui rapta fidelitate Dominum suum tanquam proditor tradidit, Dominicus fidei prodigium subintrat. *Ecce tibi igitur egregium mundi Ecclesiastici reparatorem: Ecce mundi reparator: Ecce repromissionem adeptus est.* Uirgeatus Dei filius fidelibus suis quondam se ab æterno Patre omnia impetratum promiserat, quæcumque peterent: *Si quid petieritis Patrem in nomine meo, dabo vobis. Petrus & accipiens.* Hæc promissio nulli adeo perfecte adimpleta fuit in omnibus & per omnia, sicut S. Dominico, prout ipsemet Superiori cuidam ex Ordine Cisterciensi revelavit, se nunquam gratiam aliquam à Deo petisse, quam non impetravit. *De Confiteor hoc tibi, me nunquam aliquis in hæc verba**

Num. 20.
v. 8.

Ibid. v. 11.

Chrysof.
in Psal.

Joan. de
Pineda.
Tom. 5.
s. 40. in
Eccl. Ca-
shol. 1087
n. 7.

Apud
Malvend.
in Chron.
Ord.
Præd.

Joan. c. 1.

non posuisse, quod non pro voto impetraverim. Unde quando S. Paulus scribit: *Adepti sunt re-promissiones*, id ipsum S. Dominico potius adaptatur, quam Abraham, Davidi, vel aliis veteris Testamenti: *Per fidem adeptus est re-promissiones*. O prodigiosam Domini fidem! O Dominicum fidei prodigium.

8. Scio equidem multos fuisse qui virtute maximæ fidei, qua fuerunt præditi, feras superarunt, devotissima Leonum ora occluserunt, uti fecit Daniel, alii eadem dilacerarunt, ut David & Samson, id quod Apostolus insinuare voluit, quando dixit: *Per fidem obturaverunt ora Leonum*. At vero S. Dominicus per fidem Leones vicit longe ferocios: Magnum quidem & heroicum opus est similitudinem ferarum robur & fortitudinem superare: Longe tamen excellentius opus est Hæreticorum voluntatem reprimere, contra quam nulla fortitudo prævalet, utpote qui nullam rationem admittunt, vel audire volunt, veritatem abhorrent. Unde Redemptor noster fidelibus suis hanc prohibitionem fecit: *Nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua*. Quidnam per dexteram & sinistram intelligi debeat Theoph. Antioch. declarat: *Dextera significat Christianos, colentes Christum, sedentem ad dexteram Patris, per sinistram vero Hæreticos indicat*. Per illam igitur prohibitionem dicere volebat, Catholicum & hæreticum adeo procul à se invicem remotos esse debere, ut unus nesciat quid faciat alter. Hoc monitum Spiritus sancti patiter dedit Paulo & Timotheo, quando in partes Phrygiæ & Galatiæ Evangelium prædicaturi commigrabant, tunc enim per expressam prohibitionem moniti fuerunt, ut nullo modo ad evangelizandum in Asiam abirent: *Transiuntes Phrygiam & Galatiam regionem vetati sunt à Spiritu sancto loqui verbum Dei in Asia*. Rationem autem ejus tradit Occumenius: *In Asia & Bythinia vetat Spiritus ne verbum disseminent Apostoli, præcisum hæresim eorum*. Cumque Paulus & Barnabas aliquando conarentur in hac plebe aliquamdiu commorari, & Christi Evangelium iisdem prædicare, ipsi mox ut de ipsis præsentibus facti fuerunt certiores: *Excitaverunt persecutionem in eos, & ejecerunt eos de finibus suis*. Quid igitur tunc sancti Discipuli fecerunt? *At illi excusso pulvere pedum in eos venerunt Leonium*. Non solum ab iis recesserunt, verum etiam ne quidem calcementis adhaerentem pulverem ipsorum sustinere poterant. Unde idemmet Occumenius ait: (Neque enim Domi-

nus discipulos vult habere pulverem pedibus adhaerentem à terra impiorum hominum (id est, hæreticorum) ut per hoc ostenderent se nihil asserere ab incredulis.) Ab hac igitur pessima generatione Catholicus procul esse debet remotus & alienus. (Quia, ut S. Leo ait, Hæretici humiliter itrepunt, blande capiunt, molliter ligant, latenter occidunt.) Et tamen S. Dominicus decem annos continuos cum hæreticis habitavit, sed sicut Daniel inter Leones. Et quomodo timere poterat ne fides sua aliqua ratione contaminaretur, si ipse verum aliquod fidei prodigium erat? Imo horum Leonum ora conclusit, id est, eos silete & obmutescere fecit, vincendo & convincendo illos: *Servantur pugnare quos fides armat*. Fuit igitur S. Dominicus unus & quidem præcipuus eorum, qui *Obturaverunt ora Leonum*.

9. Veruntamen S. Thomas per hoc Leones, non Leones sylvarum, sed infernales Leones intelligit: *Per Leonem spiritualiter intelligitur Diabolus*, hunc enim S. Petrus hoc nomine appellat: *Adversarius vester Diabolus, tanquam Leo rugiens etc.* Qui ergo insultus ejus reprimat, os Leonum obturat. Quoties Sanctus noxter cum hisce ferocissimis Leonibus dimicavit, illorumque rabiem repressit? Porro Dæmon Novitium quendam qui nominabatur Dæmonius infestabat, ut relicto habitu rediret ad sæculum, cujus tentationem advertens S. Dominicus eandem liberavit, ac demum monialibus S. Sixti postea facere dixit, se canis officium explese, ovem è lupi dentibus liberando. *Insultus ejus reprimat*. Bononiæ alius quidam Religiosus *A Diabolo arripitur*. Sanctus autem Pater Dominicus, eidem ut Religiosum illum liberum dimitteret, præcepit, *Et exire compulsus est*. Præterea tentator infernalis, ut S. Patre prædicante, fructum verbi Dei impediret, peccus fœminæ cujusdam possidere cepit, totumque auditorium vocibus & clamoribus suis turbare? Sanctus autem non solum os ei reclusit, faciendo ut obmutesceret: [Obturavit os Leonis: sed & insultus ejus depreffit.] Sanctus Patriarcha integra quadragesima in pane & aqua jejunavit, disciplinas quotidie acerrimas fecit, super nudam humum dormivit, Dominumque rogavit ut novem Matronas nobiles hæresi quoque infectas è manibus Leonis infernalis erigeret, id quod ei feliciter successit? Nam (viderunt ipsæ Thom. de fœminæ, quomodo ab eis recederet horribilis Truf. Dæmon, qui eas captivas tenebat, & in servitutum

Serm. 5.
de jejun.
decim.
mensis.

Eman.
Nax. in
c. 18. l.
sue v. 3.
c. 4.

1. Petr. 5.
D. Th. ib.
leit. 7.

Thom. de
Truf.

rem suam redactas.) Insuper misera quaedam creatura à septem Dæmoniis torquebatur, sed à sancto Patriarcha per signum Crucis & invocatum Jesu nomen *Statim mulier liberata est.* Alii denique similes eventus ignaviter leguntur, quos fastidii vitandi causa libens praetero. Illud duntaxat ad memoriam vobis revocans, quod Salvator noster Petro aliisque discipulis suis dixit: *Ecco Sathanas expetivit vos, ut cribraret sicut triticum.* Luc. 22. Id est, ut Beda exponit: *Expetivit vos tentare, & velut qui triticum purgat ventilando concutere.* Verum maxime sis animo ò Petre & noli timere, nam Patrem æternum ego rogavi, ut fides in te conservetur: *Ego rogavi pro te, ut non deficiat fides tua* Luc. 22. Volens eadem demonstrare, quod cum fide armatus sit, timere nequaquam debeat, si quidem superatus sit omnes insultus & dissipatus omnes Sathanæ technas: (Nam et si paululum agitando sis (inquit Theophilus Antiochenus) habes tamen reconditum semen fidei.) Cum igitur magnus Patriarcha toties cum Dæmone dimicaverit, eumque semper vicerit, & in turpem fugam abegerit, facile hinc est devinare in cognitionem excellentissimæ Fidei tuæ, atque concludere ipsum fuisse admirandum ipsiusmet fidei prodigium.

30. Nemo est, ò Auditores, qui ignis violentiæ resistere valeat, nisi fidei armis sese communiat, prout multi fecerunt, & præcipue tres pueri in Babylonicæ fornacis flammis conjecti, qui ut dicit Apostolus: *Per fidem extinxerunt impetum ignis.* Hebr. 11. Circa quæ verba observat Theophylactus: quod *Non debet extinxerunt ignem, sed vim ignis quod majus est, id est nimis violentam ignis activitatem.* Sic Cajetanus: *Impetum, id est, potentiam ignis.* Hæc quoque specimina Fides S. Dominici edidit, quæ si placet audite. Cum enim sanctus vir Dei una cum Episcopo Oxoniensi, ob quædam negotia Alphonsi Regis Castellæ esset Tholosæ, nunquam cessavit sese totum extirpandæ hæresis Albigenis impendere, qui cum in fallitate sua pertinaces essent, præcedentes S. Dominicum non veto se errare, proposuit illis S. Dominicus ut in medio publicæ plateæ ignis quidam accenderetur luculentus, in eumque tam S. Dominicus, quam ipsi hæretici Albigenes libros suos conjicerent, quibus utriusque partis doctrina contineretur, demum vero ea doctrina probaretur utriusque tanquam veritati consentanea, quæ contineretur in libris iis,

qui in medio flammarum incombusi permanerent & illæsi: alia vero quæ in libris incensatis fuisset eversis, tanquam falsa & erronea condemnaretur ab omnibus. Dictum, factum. Sed quid demum accidit? Libri Albigenis facti sunt in escam flammarum, Dominici vero libri protius transierunt intacti atque illæsi. (Cum ergo hæreticorum libri facile flammis comburentur, prodiit sanctissimus Dominici Codex illæsus & incombusus.) Alia quædam vice propositiones quasdam Theologice atque Catholicæ in chartam conscribit, easque Albigenisibus transmittit, tanquam veritatem certissimam & infallibilem in se continentes, eoque insuper provocat, ut si quid habeat quod in contrarium opponat, acturum iram ipso compareant, futurum enim, ut omnem vis daturus sit satisfactionem. Unus tamen illorum receptam hanc chartam in ignem projici jussit, nec alio illam honore est dignatus. Ignis autem, haud secus ac si activitatem omnino mortificasset vel perdidisset, nullam chartam huic nocumentum attulit. Ter enim ab illis in ignem fuit injecta, & semper *incombusta penitus ab igne resistit.* Quid hic vobis, ò Auditores, dicendum videtur? nunquid Deus in Dominico ratificat id quod Apostolus affirmat: *Per fidem extinxerunt impetum ignis.*

31. Etenim tam ignis quam aqua certam ad hoc contendere videntur, ut sanctum Patriarcham tanquam veterum fidei prodigium præconizent: Idque non solum per hoc quod cum quinquaginta Anglicani essent in mari submersi, Dominicus mari præcepit, ut eos vivos & sanos restitueret, factumque sit protinus ut *Incolumes ad terram pervenirent.* Neque per hoc tantum, quod ipso iter agente cum sociis, factum sit quod pluvia eum habuerit sancti Patris respectum & reverentiam, ut nec ipsum nec itineris sui comitem secum ambulantes madefaceret, sed procul cubitis ab ipsius in terram dilaberetur (In itinere positus, dum pro vi gravis pluviae inundatio fieret, a se & a sociis Episcopi in brem ligno Crucis repulit.) Sed quod ipsi Episcopi tam admirationem obstupescere faciunt, quod cum in itinere quodam Tholosam vestus esset constitutus, & *am flumen transisset, nonnulli libri sui in eum ceciderunt, quos adbibita quavis diligentia recuperare non potuerunt, vehementer quidem librorum jactura et dissipata, veruntamen iter suum strenue est prosecutus.* Elapso autem triduo nonnulli piscato-

Idem ib.

Beda in
Cat.

D.Th. ib.

Theoph.
Antioch.
in Cat.

D.Th. ib.

Theodor.
ibid.

Cajet. ib.

res partim hamo, partim verò reti, sancti viri libros extraxerunt, omnesque siccos, & ne vel minimum madidos, vel contaminatos, imò in tam pulchro ordine dispositos invenerunt, ac si summa cum diligentia in serinio quodam fuissent conservati. (Triduo post piscator quidam dum se magnum cepisse piscem putat, sic eos de aqua eduxit, ut ne vestigium quidem humoris appateret? & viderentur non ex fundo fluminis sed ex serinio vel Bibliotheca prolari.) Mira profectò res! Aqua hodie sancti viri libros non audeat offendere, suamque adiicit humilitatem & naturalem malefaciendi proprietatem, ut verificaretur quod non solum doctrina & libri Dominici extinxerunt impetum ignis? Verum etiam suam humectandi a civitatem aquæ ademerunt. Notate igitur, Doctrina & libri sancti huius viri, transeunt per ignem & non comburantur: item per aquas, & non madescunt. Unde doctrina ejus supra fidem orthodoxam fundata ab his elementis ad eam canonizata fuit, ut sancti Patriarcha dicere potuisset: *Transivi per ignem & aquam.* Verum enim verò ad aquam pervenimus, quæ ut Propheta dicit: *Non potest transvadari?* id est que non datur ad ulteriora processus, cum eam Dominicum fidei prodigium esse demonstrarim, de eo nihil insuper dicendum restat. Unde gressum orationis sistens, hic non nihil quiesco.

PARS SECUNDA.

11. Sanctus Paulus loco supra citato plura alia virtute fidei à servis Dei patrata prodigia prosequitur dicens: *Effugerunt aciem gladii, fortes facti sunt in bello, castra verserunt exterorum.* Ad Heb. 11. Omnes autem actiones illæ sunt actus fortitudinis ex fidei calore à servis Dei elicitæ, omnes in Abrahæ Patriarcha præcipue verificari reperiuntur. Hic namque in præliis insuperabilis erat, nunquam enim se alicui certamini commisisse legitur, quin inimicos suos in fugam egerit, & victor gloriosus evaserit. Ex omnibus tamen militaribus actionibus per ipsum patratis, una est quam præcipue admittit. Quatuor enim Reges, id est, Chodorlaimor Rex Elamitarum, Thadal Rex Gentium, Amrophel Rex Sennaar. & Arioth Rex Ponti, in prælium egressi sunt adversum quinque Reges potentissimos Sodomæ, Gamorihæ, Adama, Saboim, & Bale: *Quatuor Reges adversus quinque.* G. 14. v. 8. Et hi quinque a *Paolesti Sancti virale.*

quatuor aliis superati & profligati fuere. Abraham arreptis adversum victorem armis, solus cum turmatrecentorum decem & octo militum eis obviam processit, eosque diutius pugnando vicit, & dissipavit: *Dirisistis sociis irruit super eos nocte, percussitque eos, & persecutus est eos usque Hobam & Phoenicem, quæ est ad Lavam Damasci.* Genel. ibid. O generosum Abrahamum! O vectorem gloriosum pro meritis suis nunquam satis celebratum! Quomodo enim cum tam paucis militibus, adversus quatuor copiosos numerososque exercitus prævalere potuit: Fortè aliquo fuit ingenioso & militari stratagemate usus? *Sisti quatuor in fugam verserunt alios quinque & diriperunt substantiam eorum, quomodo ergo unus Abraham cum aliquibus salum vernaculis victor evasit?* Respondet S. Ambrosius ipsam victoriam illam virtute fidei obtinuisse: *Fide magis quam virtute militum quasi solere victoriam: Nam Abraham trecentos decem & octo duxit ad bellum, & ex innumeris trophæa hostibus reportavit.* Quæ ratione sapiens illa mulier Judith ab Holopherne totius exercitus Assyriorum Generali Duce victoriæ palmam fidei virtute reportavit. (Vide belligerantes viros scamina docuit vincendi artes triumphandi dotes.) Sed qua ratione? (Fide vincere, religione triumphare.) Quibus mediis David horrendum & formidabilem illum gygantem deterruit? Dicat id ipsum ipsemet victor per Chrysofolomi authenticam sententiam: *Ipsæ armorum virtutis si lens pugnam accessit, David autem fide. Quæ arte Ezechias Rex ab exercitu Sennacherib excentum octoginta quinque mille militibus constante circumquaque obsessus, cum minus mille bellatoribus sese defendit? Dicat id ipsum S. Paulinus*

S. Ambr. T. 1. l. 1. de Fide in Prologo.

Joseph. de la Zerda in c. 16. Jud. v. 1. n. 2.

D. Chryf. t. 1. hom. 46. in c. 2. Gen.

D. Paul. in Nat. S. Felicitis Nabalib.

Nulla fides armata Deo, fideique rigore in Nat. Fortior Ezechias paucis quam millibus ille S. Felicitis Sennacherim cuius Babylon & optima Ninive

Regnum erat.

13. Cum igitur Hebræi tantos habuerint animos, tamque præclaras obtinuerint victorias per Fidem quam habuerunt in Messiam venturum, quid dicemus patratis S. Dominicum qui in Fide Evangelica admirandum quoddam fuit prodigium? Ingressus est S. Pater Romæ Basilicam S. Petri, ut orationem suam ad Deum funde-

Pp

funderet, eo sine ut Deus mentem suam illuminaret & dirigeret in iis quæ ad maiorem Dei gloriam, animatumque salutem facturus erat. Brece apparent coram ipso duo gloriosi Apostoli Petrus & Paulus, quorum ille ei baculum præsentat, ac si ipsum Altissimi Dei nomine Generalem sanctæ Ecclesiæ Ducem creare voluisset, alter verò librum ei porrexit, ad hoc ut fideatmatus, doctrinæ Evangelicæ gladio adversus Hæreticos, & contra vitia prædicando dimicaret, dicens et: *Vado & concionare, nam ad hoc ministerium divinitus es electus.* Ehem cum quanto fervore munus istud exercuit? Quanta cum animi fortitudine & cum quam intrepido corde sese certaminibus & præliis hisce ingessit? Longam quidem multorum seriem recensere possem, verumtamen unicum duntaxat vobis ut sufficiat desidero, quod nihilo inferius illis erit, quæ ab Abrahamo, Juditha, & Davide fuere patrata. Comes quidem Gallus, cui nomen erat Simon Monfortius modicum quandam bis millium Catholicorum militum exercitum in ordinem dirigit, & Hæreticorum exercitui, qui numerum centenorum militum facile superabat, obviam procedit. Sanctus autem Pater dicti Comitis lateri assistens, Crucifixumque in dextera sua tenens, cunctos Catholicos hortabatur ad generosè pugnandum. Castrametantur itaque ambo exercitus, congregiuntur, pugnando utrimque pro viribus urgent, Dominicus inimicorum sagittas & gladios nihil timeus omnes Catholicos tanquam Dux impetrentis præcedit, Crucifixum dextera sua in altum sublevat, omnesque ad fundendum pro fide sanguinem animosè & efficaciter hortatur, siquidem effusus hic sanguis moneræ loco futurus sit, quo æternam sibi gloriam comparate possent. Monet insuper ne ad præsentis vitæ iacturam respiciant, quin potius striter sibi persuadeant, se per hanc sibi comparaturos esse immortalitatem. Interim verò persèpè in Crucifixum & Dominicum integri quidem evolant inimicorum sagittarum exercitus, sed nec uni vel alteri appropinquant, minus eosdem offendunt vel lædunt. Imò evibrata ab inimicis sagittæ Catholicis faventes in damnum retorquebantur Hæreticorum: [Zelo fidei Catholicæ inflammatus, inermis inter densissimos sagittarum telorumque imbres. Crucifixum præterens nullum accepit aut vulgus, aut damnum.] Et postquam diu utrimque

dimicatum fuisset, hic tandem pugnae exitus fuit, quod scilicet viginti millia Hæreticorum in ipso certaminis loco caesa fuerint; reliqui verò in turpem & irreparabilem fogam fuerint abi, fuerintque bis mille Catholicos advenit certum Hæreticorum millia gloriosi visores. Cum igitur Dominicus liberaverit Catholicos, qui *Effugerunt aciem gladii, fortes facti sunt in bello, Castra verterunt exterorum?* Hæcque omnia præstiterit in virtute fidei, quis illi non acclamabit eum fuisse ejusdem fidei admirandum prodigium? Etenim Comitis Monforti conatus nunquam tam glorioso exitu fuissent coronati, nisi Sanctus noster, tanquam sanctæ Ecclesiæ Dux generalis suum quoque contulisset subsidium. Quomodo enim duo millia tantum millibus prævalere poterant? Viri quoniamnes Catholicis in nihilum fuissent redacti, nisi virtute fidei S. Dominici fuissent confortati, prout S. scribit Apostolus: *Convalescent de infirmitate*, id est, uti Chrysostomus & Hieronymus explicant: *Ex imbecillitate facti sunt fortes: Et ex infirmis & timidis, fierent fortes, validi & audaces:* prout in supradicta fæctione accidit.

14. *Per fidem convalescent de infirmitate.* S. Lucas refert quod tempore Eliazæ Prophetæ, multi fuerint inter Israelitas leprosi, nec tamen ullus eorum mundatus aut sanatus fuit, præterquam Naaman Syrus. *Multi leprosi erant in Israel sub Elia Propheta, & nemo eorum mundatus est nisi Naaman Syrus.* Luc. 4. Cur autem solus Naaman adeo fortunatus fuit: Uta ex ancillis Hebræis Naamani Duci dixerat, inter Israelitas adesse Eliseum magnum Deifilium, qui in corporibus omnis generis in nomini Domini fugaret infirmitates, curis subitò fidem adhibuit? unde quia ipse solus fidelem habuit, ille quoque solus à lepra liberatus fuit, non verò alii: [Hic ex ancilla Hebrææ ore audivit Summi Dei Prophetam Eliseum esse in Israel, qui in nomine Domini eliminabat cunctos, & statim non dubitavit fore, quod à magno Deo Israel per Prophetas suos salus veniret.] Verbum Dei incarnatum serui illius Evangelici infirmitatem percipiens, statim promptè se obtulit ad abeundum ut curaret illum: *Ego veniam & curabo eum.* Matth. 8. Subjungitur autem Sacre textus, quod in eodem momento temporis, absque eo ut in domum infirmi descendere, ei sanitatem restituerit: *Et sanatus est*

Thom. de
Truf. in
vita ejus.

Cor. ad
An. Chr.
1215-1217.

paer in illa hora. Idem ibid. Ex quo autem Christus se in domum infirmi ad eum sanandum abiturum promiserat, cur non vadit eo, sed in eodem loco ubi promittit, infirmum quoque a morbo suo liberum reddit? Fides quam infirmi Dominus in Christum habuit, meruit, ut Filius Dei ante tempus ejus concessioni determinatum, gratiam haecilli praeferret. Unde Rabanus:

[Quod si dicat: secundum mensuram fidei, meretur tibi & ista gratia.] Si fides mensura est gratiarum in ordine ad infirmitates, evidenter hinc colligi poterit Dominicum illustre fuisse fidei prodigium. Vir quidam duplici infirmitate octodecim annos oppressus languidus & caecus, ad Dominici confugit auxilium. Et convalescit de infirmitate. Bononiae adolescens quidam scholaris ob dolores quos ex genu & renibus suis continuo patiebatur immobiliter affixus erat lecto, qui a S. Dominico subsidium postulavit. Et convalescit de infirmitate. Invenit quaedam in Sicilia calculi doloribus affecta, & a Medicis desperata, ad opem S. Dominici recurrit. Et convalescit de infirmitate. In Pedimontio Hydropicus quidam jam jam moriturus, gratiam sibi a S. Dominico fieri poposcit. Et convalescit de infirmitate. In Monasterio Maddeusi Montalis quaedam Tripolis nominata per quinque menses continuos vehementibus doloribus cruciata fuit, Dominicus autem, cui ipsa magna fide devota erat opportunitatem ei attulit remedium. Et convalescit de infirmitate. Duae mulieres erant, quarum una in peccato suo apostema quoddam habebat adeo putridum, ut vermes scaturiret, & intolerabilem astantibus afflaret foetorem: altera vero brachium habebat ex pestifera Cancrena penitus consumptum, ambae confugerunt ad S. Dominici patrocinium: Et convalescerunt de infirmitate. Denique Contulie caecis visum surdus auditum, claudis gressum, mutis loquelam, leprosis salutem, mortuos vitam ad vitam ejus suffragantibus meritis revocavit. Haecque omnia in virtute fidei suae semper & ubique praestitit.

15. Mortuos ad vitam revocavit. Porro mors & vita sancto huic Patriarchae certam obediunt: Illa fugiendo, ipsamet experientia comprobantes, quod *Acceperunt mulieres de resurrectione mortuos suos.* Scio equidem quod Nabuchodonosor ob culpam suam gravitatem & enormitatem a Deo atrociter fuerit castigatus, dum eum in bestiam quandam degenerare fecit, adeo ut relicta propria Regia sua in sylvis

cum feris habitare debuerit, de quo S. Paulinus dixit: *Corporis specie transivit in belluam, qui non solum a Regnis suis, sed etiam a sensibus exulabat humanis, coma tristi Leonem, unguibus vul-turem, sensu & patibulo bovem referens: ut unus tantum bellua similitudinem ferret in partem, qui multarum similis fuisset in moribus.* Postea vero per unicum actum fidei, quem in Deum habuit, Deo complacuit ipsum primitivo statui suo de-nud restitueret: *Intellecto tamen tandem Deo, & sensui reformato & regno, factus est ipse nobis in exemplar fidei.* Magna profecto fuit in hoc Rege fidei virtus, quod esse & vitam hominis recuperavit, sed secundum quid, siquidem antecesserit etiam homo fuerat. Dominicus autem per fidem suam mortuos suscitans dabat iisdem Deo id concedente esse & vitam simpliciter. In Nabuchodonosore duae partes substantiales, corpus scilicet & anima unita erant: In mortuis autem ambae hae partes sunt sepestrate. Fides Nabuchodonosori operata est solum in uno, Dominici autem circa multos, & in multis virtutem suam manifestavit. Martine ejusdem Nobilis filius Romae mortuus erat, Dominicus autem plorantis matris pietate commotus eundem in Dei nomine resuscitavit. Et accepit mulier de resurrectione mortuum suum. In eadem Civitate Architectus quidam e culmine fabricae ejusdem, quam pro erectione Monasterii exstruebat, dilapsus a collabescente post ipsum muro, ossibus ejus contractis, omnibusque membris conqualatis oppressus est, mox autem propter filiorum afflictionem ad pietatem commotus Doranteus, orationem ad DEUM effudit, vitae fidei suae virtute eundem vitam sanam & salvum restituit. Et acceperunt filii de resurrectione mortuum suum. Nepos Cardinalis Stephani Fallanova cum vitae jactura ex eoque decidit, Dominicus cum viva fide orationem ad Deum fundit, eumque liberum ab omni offensa resuscitat, omnibus circumstantibus praeter admirationis magnitudine attonitis. Et acceperunt de resurrectione mortuum suum. Juvenis quidam piscando in flumen cadit, ac deinde mortuus ad litus appellere, cernitur: Mater afflictis & desolata ad sanctitatem servi DEI recurrit, qui eum per brachium quoddam adprehendens, e mortis manibus eripit, & vitam restituit: Et accepit mulier de resurrectione mortuum suum. Nobilis quidam una cum conjugis sua & filio ex Ungaria peregrinatur ad visitandas S. Patris

D. Paul.
Epist. 4.
ad Severum
T. 5. Bibl.
SS. PP.

reli-

Thom.
Truf.

*Iacob. de
Forag. ib.*

reliquias, vix autem Bononiam appulerunt, cum ecce filius gravi quadam infirmitate oppressus mortuus est. Parentes moesti & dolentes filii cadaverante arcam S. Dominici defecerunt dicentes. Huc venimus gaudentes & læti, ut te visitaremus, jam verò filio nostro orbati plangent & dolentes redire cogimur. In societate filii huic lacres venimus, nunc grata ejus societate destituti tristamur: Redde igitur nobis ô gloriosè Patriarcha, vivam cordis nostri lætitiã & unicum solatium. Dumque in hæc verba loquerentur, redeunt paulatim in extincti filii pectus vitales spiritus, & parentes cum gaudio recipiunt filium resuscitatum. Et acceperunt Genitores de resurrectione mortuorum suum.

D. Antonin. in lect. off. S. Dom.

16. Etenim ex quo mors vitæ nostræ terminatur est, sit pariter finis hujus mei discursus, prætereundo igitur quod *Maximis vivens & post mortem miraculis fulsit*, silebo quod dum ab Hæreticis quibusdam ficiis in solitudinem quandam perductus esset, iis sibi mortem minantibus dixerit, majorem se ab iis gratiam non posse recipere, quam sibi ab iis pro amore Dei pati cogretur martyrium. Præterea quod sæpe sæpius ad eum modum quo Redemptor noster ingressus fuerit jam in Ecclesiam, mox in Monasterium *Ianus clausis, Maximis vivens & post mortem miraculis fulsit*. Ornitam quod Bononiæ juvenis quidam lascivus & dissolutus, dum S. Patris exoscularetur sacras manus, fragrantiam quandam perferret adeo suavem, ut protinus per eandem extincta in eo fuerit carnis petulantia, & sensualitatis ac libidinis incentiva. *Maximis vivens & post mortem miraculis fulsit*. Non hic recensero qualiter in Capitulo Generali Romæ celebrato quadraginta Religiosis omni victus annona destitutis, iussu tamen suo mentæ jam præparatæ assidentibus, subito duo apparuerint Angeli in specie duorum elegantissimorum juvenum, canistris onusti rot panibus refertis quor illorum postulabat necessitas. *Maximis vivens & post mortem miraculis fulsit*. Præteribo quod dum vasa vinaria Monasterii yacua essent & ieania, à mi-

nistris à viro sancto ad vinum inde deprementum ad ea missis vino reperta fuerint plerumque *Maximis vivens & post mortem miraculis fulsit*. Dissimulabo eum dono prophetiæ claruisse, siquidem eventus futuros frequentissimè prædixit, nimirum quando Romæ pro Capiti celebratione in S. Sixti Monasterio quatuor adventissent religiosi, vaticinatus est duos in corpore, & duos in animo monituros. Similiter quando Tholosæ inter plures alios Hæreticos quidam flammis adjudicatus erat, pro collibendo sollicitavit dicens eidem: *Scio quia bonus viri & sanctus. Maximis vivens & post mortem miraculis fulsit*. Lubens præteribo quod eadem hora qua Dominicus ex hoc mundo migravit ad gloriam, ab Episcopo Brixienti vixit hinc duæ scalæ, quæ à terra ad cælum usque procedebantur, ut mundus sciret hæc illi præ Jacobo longè fortunatori, ab Angelis patet & à Deo præparatas esse, ut post absolutum interitus certamen, tanquam Generalis S. Ecclesiæ Dux una cum universa Prædicatorum militia ascendere ad cælum possit. *Maximis vivens & post mortem miraculis fulsit*. Silebo denique quicquid ulterius ad S. Patris laudem dici possit, cum totum id quicquid hæcenus diximus, respectu eorum quæ insuper de eo recenseri possent, nihil sit æstimandum. Mihi namque sufficit quod ipsum verum quoddam fidei prodigium fuisse declaratum? relinquendo Ecclesiæ plenum jus suas plenariè celebrandi glorias dicendo: *Fuit vir plane Apostolicus, patris ac spiritus fidei culmen, Evangelii tuba. Orbis oculis Christi lucerna, secundus præcursor, & magnarum animarum Oeconomus, quem multiplices tantarum virtutum in cælo coronæ decorant.*

* *
—